

Mirosława Dernoga

Tarnowo Pałuckie, st. 13, gm.
Wągrowiec, woj. pilskie, AZP
43-31/108

Informator Archeologiczny : badania 29, 77

1995

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

ma ani jednego przypadku wkopywania, układ wszystkich jest regularny, równoległy) są ograniczone na wschodnim i zachodnim końcu budynkami o zdecydowanie mieszkalnym charakterze (znaczne rozmiary, słupowa konstrukcja ścian, typowo domowy inwentarz z ciężarkiem tkackim, przęślikami, paciorkami bursztynowymi i liczną ceramiką, głównie „stołową”). Zabudowa mieszkalna osady kultury przeworskiej (w sezonie 1995 wyeksplorowano 21 domostw) koncentrowała się w północnej i północno-zachodniej części cypla, gdzie zlokalizowano rzędy chat. Regularnie prostokątne budynki, zagłębione w podłoże na 20-70 cm, posiadały ściany wzniesione w konstrukcji słupowej (od czterech do kilkunastu słupów w rozmaitych układach). Powierzchnia budynków wynosiła od 14 do 34 m² (ten ostatni z układem słupów dzielących wnętrze na dwie izby). W wypełniskach domostw znaleziono m.in. zapinkę A 84, 2 paciorki szklane, kilka bursztynowych, liczne przęśliki oraz kilka tysięcy fragm. naczyń kultury przeworskiej.

W sąsiedztwie największego domostwa odkryto w rozległej jamie owalną konstrukcję kamienną o wymiarach 3,7 x 2,8 (wymiary wnętrza 2,4 x 1,4 m). Wiodące do jej wnętrza od strony chaty wejście było zastawione kamiennymi płytami. Konstrukcja zagłębiona była na 70 cm w calec. Nasycenie dolnej części wypełniska substancją organiczną oraz fakt wielokrotnego używania pozwalają uznać obiekt za wędzarnię.

W rejonie kulminacji cypla odkryto pozostałości naziemnych, owalnych w rzucie obiektów mieszkalnych z młodziej fazy wczesnego średniowiecza. Występują wśród nich zarówno naziemne, jak i zagłębione do 70 cm w podłoże. W zgliszczach chat obok dużej ilości ceramiki z XII-XIII w. znaleziono kilka noży i żelazne nożyce.

Osada w Tarnowcu jest pierwszym w całości rozpoznany stanowiskiem w tej części kraju. Znaczenie uzyskanych wyników w przypadku fazy „przeworskiej” podnosi fakt położenia osady na pograniczu Kotliny Sandomierskiej (z bogatym osadnictwem okresu przedrzymskiego, m.in. grupy tynieckiej w pozakarpaccim biegu Dunajca) i Pogorza (intensywnie zasiedlonego w okresie późnorzymskim). Faza wczesnośredniowieczna osady może być z kolei uznana za pozostałość najstarszej osady tarnowskiej, wzmiankowanej od 1123/1125 r.

Badania zakończono. Niewielki fragment osady stanowiący własność prywatną objęty będzie nadzorem archeologicznym wszelkich prac ziemnych.

Tarnowo Pałuckie, st. 13
gm. Wągrowiec, woj. pilskie
AZP 43-31/108

Konserwator Zabytków Archeologicznych w Pile

Badania prowadziła mgr Mirosława Dernoga. Finansowane przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Pile. Pierwszy sezon badań. Osada produkcyjna kultury wielbarskiej (poł. II-2. poł. III w.).

Stanowisko zlokalizowane jest na polu ornym, na południowym brzegu jeziora Rgielskiego. Na podstawie wyników penetracji powierzchniowej i nawiertów wykopy założono w centralnej części stanowiska, w strefie przykrawężnej terasy nadzalewowej. Na obszarze 3 arów odkryto 14 obiektów, w tym ziemiankę, 6 palenisk, 4 ogniska dymarskie, 3 jamy oraz liczne jamy postłupowe. Zarejestrowano także ruchomy materiał archeologiczny w postaci fragm. naczyń ceramicznych, polepy i brylki żuźła.

Materiały i dokumentacja znajdują się w Państwowej Służbie Ochrony Zabytków. Prace będą kontynuowane.